

Ocena ryzyka zdrowotnego dla wariantowych scenariuszy zagospodarowania terenu byłej Huty Cynku „Waryński”

Eleonora Wcisło

*Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
ul. Kossutha 6, 40-833 Katowice, tel. (0-32)254 60 31
e-mail: wci@ietu.katowice.pl*

Przedmiotem badań był teren zlikwidowanej Huty Cynku „Waryński”, obecnie nie użytkowany przez właściciela, którym są Zakłady Górniczo-Hutnicze (ZGH) „Orzeł Biały”. Gmina Piekary Śląskie jest zainteresowana odzyskaniem tego terenu dla celów użytkowych, z chwilą rewitalizacji terenu przez ZGH do stanu bezpiecznego dla potencjalnych użytkowników. Wstępne plany objęły dwa wariantowe scenariusze zagospodarowania terenu: **Scenariusz I** - użytkowanie przez drobne zakłady przemysłowe, usługowe i przedsiębiorstwa, **Scenariusz II** - przeznaczenie na teren rekreacyjny.

Do populacji potencjalnie narażonych na zanieczyszczenia występujące na badanym terenie należą zatem, pracownicy drobnych przedsiębiorstw i zakładów (Scenariusz I) oraz użytkownicy terenów rekreacyjnych (Scenariusz II).

Do oceny tych scenariuszy wykorzystano metody szacowania ryzyka zdrowotnego, opracowane przez Agencję Ochrony Środowiska Stanów Zjednoczonych (U.S. EPA). Szacowanie ryzyka zdrowotnego obejmowało ocenę ryzyka zdrowotnego aktualnie występującego na danym terenie oraz wyznaczenie docelowych, bezpiecznych dla potencjalnie narażonych populacji wielkości stężeń zanieczyszczeń w warstwie powierzchniowej gruntu. Ocenę przeprowadzono na podstawie wybranych metali ciężkich (kadm, ołów, cynk, miedź, żelazo i mangan), jako substancji wskaźnikowych.

Wyniki uzyskane podczas szacowania ryzyka aktualnie występującego na badanym terenie i obliczone wartości docelowych stężeń mogą zostać następnie wykorzystane w ocenie alternatywnych sposobów oczyszczania/rewitalizacji tego terenu, przeprowadzanej w ramach studium wykonalności. Wyniki oceny ryzyka łącznie z wynikami oceny technicznych uwarunkowań i kosztów oczyszczania terenu stanowią podstawę do podjęcia decyzji o sposobie i stopniu oczyszczania. Mogą one równocześnie służyć do wyboru sposobu ponownego zagospodarowania badanego terenu.

Ocena ryzyka zdrowotnego może zatem, zostać wykorzystana jako narzędzie wspomagające proces decyzyjny z zakresu zarządzania terenami poprzemysłowymi.

Praca została wykonana we współpracy z U.S. EPA - Region III, a sfinansowana przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (Kucharski R., Dobrowolski G., Krasucki W., Lipiński A., Sas-Nowosielska A., Szdziej J., Wcisło E., 1999: Przygotowanie wariantowych scenariuszy rewitalizacji dla obszaru pilotowego zlokalizowanego na terenie zlikwidowanej Huty Waryński w Piekarach Śląskich).